

Zelena akcija i Zelena Istra podigli tužbu protiv termoelektrane "Plomin C"

Posljedice neodgovornog pristupa Ministarstva snosilo bi lokalno stanovništvo kroz opterećenje okoliša, ali i svi građani Hrvatske zbog moguće znatne ekonomske štete

Zelena akcija i Zelena Istra, uz podršku nekoliko građana Labinštine, podigli su 29. listopada 2012. godine tužbu protiv Ministarstva zaštite okoliša i prirode zbog izdavanja ekološke dozvole za termoelektranu (TE)

"Plomin C", te u tužbi zatražili odgodu gradnje TE sve do pravomoćne presude ovog sudskog procesa.

Tim povodom je pred zgradom Upravnog suda u Rijeci održana konferencija za medije na kojoj smo istaknuli nekoliko najvažnijih razloga zbog kojih je potrebno spriječiti izgradnju ove termoelektrane.

Očito je da je TE suprotna prostornom planu Istarske županije, da ćemo u slučaju njene izgradnje trebati plaćati troškove emisija ugljičnog dioksida, da će imati negativan utjecaj na zdravlje stanovnika Labinštine i okolice, da nas dovodi u ener-

getsku ovisnost o uvoznom ugljenu te da će doprinijeti sve intenzivnijim i očiglednijim posljedicama klimatskih promjena.

Osim navedenih razloga, u tužbi protiv Ministarstva zaštite okoliša i prirode iznijeli smo cijeli niz argumenata zbog kojih ekološka dozvola za TE „Plomin C“ treba biti odbacena.

Cijeli postupak procjene utjecaja na okoliš je patio od niza nedostataka te je vrlo površno obradio najvažnije aspekte - utjecaj na zdravlje i živote ljudi. Cijelo vrijeme su sistematski ignorirana upozorenja o ekonomskoj i financijskoj šteti ovog projekta pa tako ona nisu ozbiljno analizirana niti u ovom postupku. Posljedice takvog neodgovornog pristupa snosilo bi lokalno stanovništvo kroz opterećenja okoliša, ali i svi građani Hrvatske zbog moguće znatne ekonomske štete. Osim toga, postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš razmatrao je samo varijante tehnologije izgaranja ugljena bez da je razmatrao varijantna rješenja za druge energente i tehnologije, što nije u skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša i uredbom o Procjeni utjecaja na okoliš.

Vjerujemo da će Upravni sud ustanoviti opravdanost naših argumenata te presudom zaustaviti ovaj ekološki i ekonomski štetan projekt.

Hoće li civilno društvo preživjeti ulazak RH u EU?

Prema podacima Ministarstva financija, organizacije civilnog društva su u 2010. zapošljavale 17.724 osobe, dok je ta brojka u 2011. skočila na 18.667 osoba, što je rast od preko 5 posto u godinu dana! Zaključak - nevladin sektor je izvor prihoda državnog proračuna i novih radnih mjesta

OTVORENO PISMO MINISTARSTVIMA FINANCIJA I EUROPSKIH FONDOVA

Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju mijenjaju se pravila igre u financiranju organizacija civilnog društva, međutim, još uvijek nema temelja za optimistične tvrdnje o spremnosti Hrvatske da povuče ponudena sredstva i osigura održivost i nastavak razvoja nevladinog sektora koji je već sada poželjan poslodavac za jednog od 58 građana Hrvatske. Naime, već mjesec dana organizacije civilnog društva (pot-

pisnice ovog pisma) od nadležnih ministarstava čekaju informacije o proceduri definiranja prioriteta za financiranje od 2014. do 2020., a prema informacijama Središnje agencije za financiranje i ugovaranje, radne skupine započinju s radom tijekom ovog mjeseca!

Od 2014. do 2020. novac iz Europskog socijalnog fonda (ESF-a), jednog od najvećih europskih izvora financiranja projekata i programa, bit će dostupan samo onima koji su obuhvaćeni unaprijed definiranim područjima financiranja. S obzirom da je ESF uspostavljen radi smanjivanja razlika u razvoju između država članica EU-a i europskih regija s ciljem jačanja gospodarske i socijalne kohezije, prioriteti financiranja prilagođeni su realnom stanju na terenu te svaka država za sebe definira svoje prioritete. Tako je, primjerice, civilni sektor u Velikoj Britaniji usmjeren na malo i srednje poduzetništvo, no ukoliko bi se ovakva politika primijenila pri definiranju prioriteta financiranja ESF-a za Hrvatsku, održivost organizacija civilnog društva bila bi nemoguća.

S obzirom da organizacije civilnog društva u Hrvatskoj doprinose demokratizaciji, zaštiti ljudskih prava

i jačanju vladavine prava, smatramo da je neophodno hitno uključiti predstavnike civilnog sektora u izradu prioriteta za ostvarivanje potpora organizacijama civilnog društva.

K tome, upravo je nevladin sektor izvor prihoda državnog proračuna te novih radnih mjesta: prema podacima Ministarstva financija, u odnosu na 2010. godinu kada su organizacije civilnog društva zapošljavale 17.724 osobe, u 2011. zabilježen je rast na 18.667 zaposlenih što iznosi preko 5%.

Stoga, u skladu s Kodeksom savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, 87 organizacija civilnog društva traži od Ministarstva financija i Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU da informira javnost o procesu donošenja odluka o definiranju prioriteta za financiranje od 2014. do 2020. te da uključi predstavnike civilnog sektora u izradu prioriteta i procedura financiranja.

Ovu inicijativu podržava 87 organizacija civilnog društva, među njima i Zelena Istra (cjelokupan popis organizacija potpisnica pogledajte na

<http://www.zelena-istra.hr/?q=node/1171>)

EDUKATIVNI PROJEKT OSVJEŠĆIVANJA O OBNOVLJIVIM IZVORIMA ENERGIJE I ENERGETSKOJ UČINKOVITOSTI DOBIO SVOJ NASTAVAK

Imamo plan junior u pulskim osnovnim školama

IMAMO PLAN JUNIOR je edukativni projekt osvješćivanja učenika i profesora o obnovljivim izvorima energije i energetske učinkovitosti. Projektne aktivnosti usmjerene su na učenike 7. i 8. razreda i njihove profesore prirodnih znanosti (fizika, matematika, kemija, biologija i tehni-

čki odgoj), ali i sve polaznike osnovnih škola kojima će starije kolege i educirani učitelji prenositi stečena znanja. Izvođenjem pokusa efekta staklenika i sudjelovanjem na 2 radionice stručnjaka Energetskog instituta Hrvoje Požar učenici i profesori će osnažiti svoje sposobnosti

provođenja mjera štednje energije i prijenosa znanja o energetske učinkovitosti. Osim osnaživanja osjećaja odgovornosti prema okolišu i javnim resursima, ovim projektom potičemo interes učenika za daljnje istraživanje o alternativnim izvorima energije i njihovom primjenom

u svakodnevnom životu, budući da, prema europskim iskustvima, djeca i mladi predstavljaju ključnu ciljnu skupinu za postizanje dugoročnih promjena u ponašanju prema racionalnijem iskorištavanju energije i

korištenju obnovljivih izvora energije. Djeca, direktni korisnici projekta, mogu imati i imaju veliki utjecaj na članove svoje obitelji. Promjenom dječjih stavova, mijenjaju se i stavovi i ponašanja odraslih.

Djeca i mladi jednog će dana i sami biti u prilici da svojim ponašanjem u lokalnoj zajednici budu ili dio problema ili dio rješenja - projekt IMAMO PLAN JUNIOR daje im neophodna znanja i iskustva da postanu dio rješenja i da pridonese održivom razvoju na razini škole, grada, županije i države.

U projektu sudjeluje 9 pulskih osnovnih škola: OŠ Giuseppina Martinuzzi Pula, OŠ Monte Zaro Pula, OŠ Centar Pula, OŠ Kaštanjer Pula, OŠ Šijana Pula, OŠ Stoja Pula, OŠ Töne Peruška Pula, OŠ Veli Vrh Pula, Škola za odgoj i obrazovanje Pula. Projekte financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, a podržava Istarska županija i Energetski institut Hrvoje Požar.

I za kraj, naglašavamo, Imamo plan junior je nastavak prošlogodišnjeg projekta koji je udruga Zelena Istra realizirala s vrijednim i kreativnim pulskim srednjoškolcima. Uspješnost projekta, kao i važnost edukacije djece o obnovljivim izvorima energije bio je snažan poticaj da pronađemo financijska sredstva koja će nam omogućiti nastavak osvješćivanja djece u osnovnim školama o energetske učinkovitosti i neizostavnim koracima kako štediti energiju i pridonijeti energetske učinkovitosti.

Rudija Pavličević

I ove godine Božićni Buvljak u Dnevnom boravku Društvenog centra Rojc

I ove godine Savez udruga Rojca uz pomoć prijatelja organizira Božićni Buvljak u Rojcu. Dana 22. prosinca 2012. godine u 12 se otvaraju, a u 20 sati zatvaraju vrata Dnevnog boravka za sve ljude koji žele prodati, razmijeniti, pokloniti ili kupiti stare i nove odjevne ili uporabne predmete.

Zainteresirani izlagači, ljubitelji i obožavatelji ovakve vrste robne ili robonovčane razmjene po najpovolj-

nijim cijenama u gradu neka se jave organizatorima na kontakt telefone 052 506 065 radnim danom od 10 do 16 sati ili na 098 979 4033.

Što se tiče broja mjesta, moramo naglasiti da u Dnevni boravak stane minimalno 30, a maksimalno 40-ak izlagača kojima će SUR osigurati potrebne stolove, klupe i stolice, kao i adekvatno grijanje. Zato, požurite i osigurajte svoje mjesto

na još jednom, sad već tradicionalnom, Božićnom Buvljaku u Rojcu. Ove godine također uvodimo jednu novost, a to je naplata učešća u iznosu od 20,00 kuna za podmirivanje troškova električne energije ili nabavku materijala, primjerice boje za zidove. Naime, Dnevni boravak je novouređen i za njegovo korištenje postoje određena pravila prema kojima korisnici moraju vratiti prostor onakvim kakvim su ga zadu-

žili - čistih zidova bez rupa od čavala, opranog poda i sl. Dragi izlagači i posjetitelji, dobrodošli u svijet reciklaže, zdrave eko-

nomije i razmjene. Vjerujemo da ćete i ove godine uživati u najboljem i najposjećenijem buvljaku u vašem gradu na kojemu ćete zasigurno pro-

naći božićne poklone koji će izmamiti vašim najmilijima osmijehe na lica.

U mjesecu listopadu 2012. godine primili smo ukupno 18 poziva građana na Zeleni telefon, i to u slijedećim kategorijama : otpad 6, šume 3, zelene površine 3, gradnja 2, razno 2, vode 1 i životinje 1 poziv.

Educirajte se prije nego što odete u sakupljanje gljiva ili napišete članak o njima

Ovaj je članak nastao iz dva razloga. Prvo, protekli mjesec dobili smo prijavu građana na Zeleni telefon koji su nam saopćili da se na pulskoj tržnici prodaje zaštićena vrsta gljiva *blagva*. Da bismo provjerili je li ta vrsta gljive doista zaštićena, nazvali smo Hrvatsko mikološko društvo (u nastavku teksta HMD) u Zagrebu, čiji nam je stručnjak doista potvrdio da se radi o strogo zaštićenoj gljivi koju se ne bi smjelo u prirodi ni dirati, a kamoli brati. O cjelokupnom slučaju obavijestili smo i inspektoricu zaštite prirode koja nam je potvrdila da već ima saznanja o prodaji ove i još nekih zaštićenih vrsta gljiva na tržnicama u Istarskoj županiji. Osim toga, inspektorica nam je potvrdila da Inspekcija za zaštitu prirode i okoliša za područje Istre kreće u obilazak tržnica i kažnjavanje nesavjesnih prodavača. Stoga, apeliramo na građane da se educiraju prije odlaska u šumu i sakupljanja gljiva, posebice, ako ih potom odluče prodavati na tržnicama Istre.

Drugi razlog za ovaj apel je članak

koji je dana 25. listopada 2012. godine objavljen u Glasu Istre, u prilogu TERRAistra, str. 8. Nadnaslov članka je idući: *Sezona gljiva još nije završila, čemu svjedoči i nedavna uspješna izložba u Draguzetima*; Naslov: **Ova je godina blagva**; Podnaslov (citat iz članka vrsnog poznavatelja gljiva gospodina Zdenka Osipa): ... *Đordane su ove godine dospjele u izuzetnom broju, ali je gotovo s blagvama i vrganjima, a u narednom razdoblju moći će se brati martinčice, mrtve trube, pepeljaste lisičarke, modrikače, miške ...*

Ovaj nas je članak ponovno potaknuo da još jednom nazovemo HMD, ali i da proučimo Pravilnik o zaštiti gljiva iz 2002. godine Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja, objavljen u NN 34/02. U Pravilniku se u Članku 2. jasno navodi, citiramo: "Zaštićene vrste gljiva su vrste gljiva koje su vrlo rijetke i/ili čije su populacije znatno smanjene zbog uništenja staništa ili prekomjernog i nekontroliranog sakupljanja, te prijeti opasnost nestanka vrste s područja Republike Hrvatske." Nadalje, u Pravilniku, članak 4., se navodi više od 100 vrsta takvih gljiva, među kojima je i **Amanita caesarea** ili **blagva**. Upravo je ta gljiva sporna u članku iz Glasa Istre, upravo je ta gljiva posebno istaknuta u naslovu i upravo stručnjak navodi da je njezina sezona gotova, ali sada se mogu brati druge vrste, ranije navedene... Iako iskre-

no vjerujemo da stručnjak, novinar i urednik nisu znali da se radi o zaštićenoj gljivi koju je, prema Pravilniku, čl. 5., citiramo: "Zabranjeno je sakupljanje zaštićenih vrsta gljiva ili njihovih dijelova utvrđenih člankom 4. ovoga Pravilnika. Iznimno dopušteno je sakupljati zaštićene vrste gljiva ili njihove dijelove u znanstveno-istraživačke i obrazovne svrhe, za potrebe izrade publikacija, izlaganja na izložbama i drugim javnim prezentacijama uz dopuštenje Ministarstva", moramo postaviti iduća pitanja: jesu li organizatori izložbe u Draguzetima imali dozvolu Ministarstva za sakupljanje blagve i njezino izlaganje? Ukoliko jesu, zašto jedan od organizatora, svjesno ili nesvjesno, poziva na sakupljanje zaštićene vrste gljive, a novinar i urednik nisu provjerili radi li se o zaštićenoj vrsti gljive koju su istaknuli u naslovu?

Navedeni je članak, primjerice, mogao sadržavati upute čitatelju da je ovo godina blagve, s naglaskom da se radi o zaštićenoj vrsti gljive koju ne smiju brati, ali da mogu biti sretni što se ponovno pojavila i to u velikoj količini. Nažalost, to nije bio slučaj te su na ovaj način samo pozvali potencijalne sakupljače gljiva za osobne potrebe, odnosno građane Istarske županije da beru blagvu, ne educirajući ih o njezinoj rijetkosti i ugroženosti.

Rudija Pavličević